

Jahoda obyčajná

Túto kvetinu určite poznáš a pri letnej prechádzke v lese neodoláš a zohneš sa po jej sladký červený plod. Kto by tiež nemal rád sladké lesné jahody, ktoré sa na jazyku len tak rozplývajú. Možno iný druh jahody doma pestujete v záhrade, ale lesnej jahode sa aj tak žiadna iná nevyrovná.

kvet

rez kvetom

plod

rez plodom

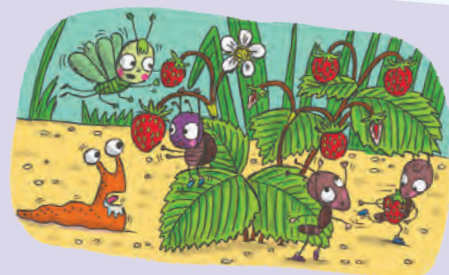

rez plodom

V letných mesiacoch začnú z trávy na lúkach, čistínach a na medziach okolo ciest vykúkať drobné žltobiele kvety. Akonáhle odkvitnú, objaví sa plod, spočiatku zelený, ale slniečko ho čoskoro zafarbí dočervena. To je pre všetkých znamenie, že nastal správny okamih a jahoda je sladká ako med.

Krásne svetlozelené lístky jahody majú nápadný okraj, zubatý ako píłka na drevo. Zo spodnej časti stonky vyrastajú dlhé sľahúne, z ktorých po zakorenení vyrastie nová rastlinka. Tak sa jahoda rozmnožuje.

Nie si jediný, kto jahody zbožňuje, tak sa poponáhľaj, aby ti niečo zostalo.

Čaj z jahody alebo letná malinovka

10 listov jahody, niekoľko plodov alebo lístkov ostružiny malinovej, citrón, med

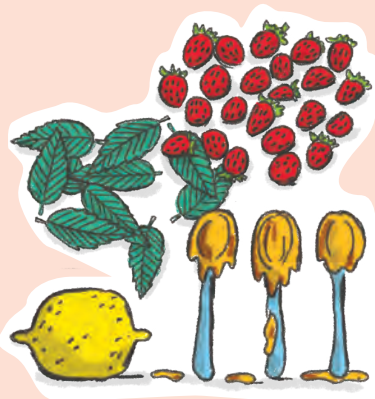
Listy jahody sú všeliekom na mnohé ľudské neduhy. Ak nazbieraš mladé lístky, môžeš si z nich skúsiť uvariť dobrý čaj. Keď ich zmiešaš s inými rastlinkami, získaš ešte zaujímavejšiu chuť. Zmiešaj lístky bylín a zalej ich štvrt litrom horúcej vody. Nechaj 15 minút stať, potom do čaju vytlač trochu šťavy z citróna a všetko oslad' medom. Môžeš piť teplé alebo nechaj odvar vychladnúť, pridaj ľad a budeš mať výbornú letnú malinovku. Dobrú chuť!

Medové jahody s mäťou piepornou

dve veľké hrste jahôd, 10 lístkov mäty piepornej, citrón, 3 polievkové lyžice medu

Dobre umyté jahody môžeš pokrájať na malé kúsky. Posekaj lístočky mäty na malé kúsky. Do misky vytlač šťavu z polovice citróna a rozmiešaj s medom. Teraz prišiel čas pridať jahody. Opatrne ich premiešaj, aby sa krásne spojili so šťavou z medu. Nakoniec celú zmes posyp rozdrvenou mäťou. Všetko daj vychladiť do chladničky a osviežujúca desiata je na svete.

TO JE ŤAŽKÉ.

Keď ťa bolí brucho, skús čaj z listov. Listy jahody môžeš usušiť a budeš mať dobrý čaj na celú zimu.

Jahody zbieraj najlepšie skoro ráno, hneď ako opadne rosa. Alebo až večer. V týchto častiach dňa sú totiž jahody najvoňavejšie.

ČO SI MÔŽEŠ VYLISOVAŤ?

Vylisuj si celú rastlinu s kvelom a koreňom.

Kvitne od mája do augusta.

10 až 30 cm vysoká

Pamajorán obyčajný

Vôňa tejto bylinky ti bude určite povedomá. Šíri sa z kuchyne, keď mama pripravuje obed. Pamajorán sa totiž používa ako korenie a v sušenej podobe sa predáva v obchode pod názvom oregano. Bylina býva bežne vysoká okolo 60 cm, ale dokáže narásť aj viac. Nádhorne vonia a niet divu, že v nej ľudia objavili skvelé a chutné korenie.

kvet

rez kvetom

Kvety majú ružovú farbu a zhlukujú sa do kvetenstva. Vôňu pamajoránu najlepšie spoznáš, keď si odtrhneš jeden jeho lističek a rozmrviš ho medzi prstami.

PAMAJORÁN MY VČELY MILUJEME, LEBO OBSAHUJE VEĽA NEKTÁRU.

Viac informácií o sušení bylínok sa dozvieš na strane 32.

Pamajorán rastie na rúbaniskách a stráňach, kde vyhladáva dostatok slnka. Môžeš ho ale nájsť i v kroví alebo v redších lesoch. Často si ho ľudia pestujú v záhrade.

Na sušenie odrez bylinky asi päť centimetrov nad zemou, narob z nich zväzочки a tie potom zaves niekam na suché miesto v tieni, kde dobre prúdi vzduch. Sušenie ešte znásobí ich vôňu. Usušené zväzочки ulož do sklenej nádoby. Kedykoľvek ich stačí len vytiahnuť, rozdrobiť medzi prstami a máš skvelé korenie do jedla.

TO BUDE ASI DOBRÉ...

Kedysi ľudia verili, že zväzoček pamajoránu ochráni ich dom pred zlými silami. Poverám neveríme, ale zavesený bylinkový zväzok vyzerá veľmi pekne a navyše krásne rozvoní miestnosť.

Čaj z pamajoránu pre pokojný spánok

1 kávová lyžička pamajoránu, 1 kávová lyžička materej dúšky, med podľa chuti

Ak máte doma materinu dúšku, môžeš ju pridať. Ak nie, daj dve lyžice pamajoránu. Bylinky zalej horúcou vodou, nechaj chvíľu odstáť a po vychladnutí oslaď medom podľa chuti.

Med nepridávaj do horúceho čaju, ale vždy počkaj, kým vychladne. Pri vysokých teplotách stráca včeli med mnohé zo svojich zdraviu prospešných zložiek.

Pamajorán ako korenie oregano

Čerstvý i sušený pamajorán môžeš pridávať do všemožných jedál. V Taliansku ho dávajú na pizzu, môžeš ho ale použiť ako ochucovadlo do mnohých iných jedál.

ČO SI MÔŽEŠ VYLISOVAŤ?

Vylisuj si celú rastlinu s kvetom a koreňom.

Kvitne od júna do septembra.

Dorastá až do výšky 90 cm.

VYPESTUJ SI PAMAJORÁN

Chceš mať pamajorán po celý rok čerstvý? V kvetinárstve sa dá kúpiť už odrastený, môžeš si ho ale tiež skúsiť vypestovať zo semienka. Dajú sa kúpiť v každom záhradníctve. Zasad' semienko do kvetináča za okno a udržuj ho stále vo vlhku. Asi po troch týždňoch ti kvetinka vyklíči. Potrebuje veľa svetla a pravidelnú zálievku, inak nie je vôbec náročná.

Pamajorán je dobrý proti kašľu, na upokojenie pred spánkom po dni plnom zážitkov, vie zlepšiť zlú náladu.

